POSTAVENIE A ZAMERANIE KATEDRY SPOJOV Z HĽADISKA VÝSKUMU

Anna Paďourová¹ – Iveta Kremeňová² – Emília Imrišková³

Úvod

Výskumná činnosť katedry podmieňuje kvalitu realizovanej vzdelávacej činnosti a je neoddeliteľnou súčasťou jej práce. Evidentným výsledkom je rozsiahla publikačná činnosť, organizovanie vedeckých a odborných konferencií a seminárov.

Počas viac ako 45 ročnej existencie katedry sa vytvárali viaceré vedecké školy, ktoré môžeme v súčasnosti zhrnúť nasledovne:

- výskum technológií v spojoch vrátane diagnostikovania procesov a hodnotenia kvality služieb;
- výskum prejavov zákonov a zákonitostí v odvetví spojov;
- skúmanie ekonomiky a manažmentu pôsobiacich na spojových trhoch;
- výskum úloh infraštruktúry v procese rozvoja regiónov a územia.

Výskumná činnosť

Zložitosť problémov, ktorými sa výskumná činnosť katedry zaoberá, je ovplyvňovaná viacerými zmenami, ako sú:

- zmeny technologického prostredia;
- zmeny veľkosti a dostupnosti trhov;
- zmeny ekonomiky.

V súvislosti s tým je nevyhnutné prijímať strategické rozhodnutia o ďalšom smerovaní rozvoja poštových a telekomunikačných sietí a ich produktov, integrácii sietí a služieb, zmien vo vymedzení trhov a vzniku nových trhov v súvislosti s rozvojom elektronických komunikácií. Súčasne je nutné rozvíjať riadiace metódy zodpovedajúce takýmto zmenám prostredia. V tomto zmysle ide na jednej strane o orientáciu metód riadenia na sieťového zákazníka, jeho požiadavky a charakteristiky, na druhej strane o orientáciu na hľadanie podstatných zmien v prostredí a vytváranie nového prostredia v súvislosti s inováciami a difúznymi procesmi.

¹Ing. Anna Paďourová, PhD. FPEDAS, ŽU v Žiline, Univerzitná 1, 010 26 Žilina, Slovensko, Tel: *421 41 5133129, Fax: *421 41 5655615

e-mail: anna.padourova@fpedas.uniza.sk

²doc. Ing. Iveta Kremeňová, PhD., FPEDAS, ŽU v Žiline, Univerzitná 1, 010 26 Žilina, Slovensko, Tel: *421 41 5133100, Fax: *421 41 5655615

e-mail: iveta.kremenova@fpedas.uniza.sk

³Ing. Emília Imrišková, PhD. FPEDAS, ŽU v Žiline, Univerzitná 1, 010 26 Žilina, Slovensko, Tel: *421 41 5133125, Fax: *421 41 5655615

e-mail: emilia.imriskova@fpedas.uniza.sk

Katedra v minulosti intenzívne spolupracovala v tejto oblasti s HfV Friedrich List v Drážďanoch, MADI, MEIS, MIIT Moskva, KIGA Kijev. V súčasnosti nadviazala na túto spoluprácu a rozvinula ju v rámci medzinárodných projektov s TU Dresden, FN Darmstadt a Dieburg (SRN), INT Evry, University Poitiers (Francúzsko), Fontys Eindhoven, Vrije Universiteit Amsterdam, TU Delft (Holandsko).

Vedecká škola v oblasti spojových technológií

Súčasná vedecká škola vychádza z dlhodobej orientácie katedry na skúmanie technológií pošty, telekomunikácií a elektronických komunikácií osobitne s dôrazom na kvalitu služieb, diagnostiku procesov a projektovanie nových služieb.

Tematické okruhy výskumu katedry spojené s vedeckou školou do roku 2008 boli zamerané na:

- optimalizáciu a racionalizáciu poštovej siete a služieb vrátane nasadzovania prostriedkov výpočtovej techniky, systémov na podporu rozhodovania v jednotlivých procesoch v pošte;
- diagnostikovanie prostredia pri preprave zásielok spolu s diagnostikou technologických postupov ;
- meranie doby dopravy.

Vedecká škola v oblasti ekonomiky spojov a služieb

Súčasná vedecká škola vychádza z dlhodobej orientácie katedry na skúmanie prejavov ekonomických zákonov a zákonitostí v odvetviach pošty, telekomunikácií a elektronických komunikácií osobitne s dôrazom na modelovanie vývojových tendencií v pošte, telekomunikáciách a službách a reguláciu a dereguláciu v spojoch.

Katedra organizuje v spolupráci s ďalšími partnermi pravidelné medzinárodné vedecké konferencie a stretnutia zamerané na riešenie otázok globalizácie, liberalizácie a deregulácie poštových a telekomunikačných trhov. Tematické okruhy riešené v oblasti ekonomiky spojov a služieb do roku 2008 boli zamerané na:

- stanovenie štandardov obslužnosti územia a jej financovania;
- liberalizáciu poštových a telekomunikačných trhov;
- diagnostiku kvality v poštových službách a službách informačnej spoločnosti;
- výskum sieťových procesov v rámci odvetvových zoskupení firiem a manažment zmien v podmienkach sieťových organizácií.

Vedecká škola v oblasti ekonomiky a manažmentu podniku

Uvedená vedecká škola je založená na skúmaní problematiky ekonomického riadenia podnikov pôsobiacich na poštových a telekomunikačných resp. info-komunikačných trhoch, tvorby organizačných a riadiacich štruktúr podnikov na základe ich sieťových technologických princípov. Jej ďalší rozvoj bol spojený s riešením dôsledkov deregulácie trhov, transformácie ekonomiky a dôsledkami zmien v správaní sa jednotlivých zúčastnených subjektov na daných trhoch v konkrétnych podmienkach dopravných a spojových podnikov.

V súčasnosti sa uvedená vedecká škola spája s rozvojom poznania v oblasti marketingu a manažmentu spojových podnikov, malých a stredných podnikov, ako aj otázok finančného manažmentu a diagnostiky podniku a podnikateľského prostredia, transferu poznania a technológií.

Katedra organizuje pravidelné medzinárodné vedecké konferencie a stretnutia zamerané na riešenie otázok diagnostiky podniku, controlling a logistiku.

Orientácia výskumu katedry v súvislosti s vedeckou školou do roku 2008 je zameraná na:

- ekonomické aspekty a mimoekonomické efekty inteligentných dopravných systémov;
- diagnostika podniku a podnikateľského prostredia;
- metódy investičného rozhodovania v spojových podnikoch;

- marketing a manažment v podnikoch služieb;
- výskum výkonnosti poštových operátorov a dopadov liberalizácie trhov na poštových operátorov.

Vedecká škola v oblasti rozvoja územia, regiónov a infraštruktúry

Zameranie uvedenej vedeckej školy vychádza z riešenia úloh informačnej a komunikačnej infraštruktúry v procesoch formovania regionálneho prostredia, využitia územia a vytvárania podmienok pre regionálny rozvoj, vrátane formulovania regionálnych inovačných stratégií, stratégií zamestnanosti, projektovania špeciálnych info-komunikačných služieb pre podmienky regiónov.

Vedecká orientácia je spojená so zapojením Katedry spojov do spolupráce s regionálnymi orgánmi verejnej správy, neziskovými regionálnymi subjektami, euroregiónmi, ako aj so zapojením sa do budovania týchto inštitúcií v súvislosti s európskymi integračnými procesmi.

Katedra organizuje v spolupráci s ďalšími subjektami (SOPK, Euroregión Beskydy, WSBiF Bielsko Biala, VŠB-TU Ostrava, Mesto Žilina, Bielsko Biala, zástupcovia VÚC a vojvodstiev z PR) pravidelné medzinárodné vedecké konferencie a stretnutia zamerané na riešenie otázok transhraničnej spolupráce a euroregiónov.

Orientácia výskumu katedry do roku 2008 v predmetnej oblasti je zameraná na:

- poľsko-slovensko-českú transhraničnú spoluprácu, podporu marketingového prieskumu v cezhraničných regiónoch a euroregiónoch, vrátane nástrojov monitoringu spolupráce a diskrepancií;
- modelovanie komunikačnej obsluhy územia územno-správnych celkov.

Výsledky riešenia výskumných úloh sú uplatňované v publikačnej činnosti, prezentované na vedeckých konferenciách a seminároch doma i v zahraničí, v metodických pokynoch a pomôckach, uplatňovaných vo výučbe a pri riešení regionálnych problémov SR.

Katedra venuje pozornosť väčšiemu zapojeniu svojho pracoviska do takých typov projektov, ktoré nadväzujú na model financovania vedy na Slovensku a na priority štátnej vednej politiky. K takýmto typom projektov radíme:

- štátne programy výskumu a vývoja;
- štátne objednávky;
- programy podporované Agentúrou na podporu vedy a techniky;
- rezortné projekty;
- grantové projekty.

Podľa uvedených typov projektov Katedra spojov realizuje nasledovné projekty:

Medzinárodné vedecko-technické projekty

- Pravidlá dodržiavania súťaže na trhu elektronických komunikácií;
- Aplikácia cyklu PDCA v službách ako faktor zvyšovania efektívnosti riadenia;
- Moderné trendy strategického manažmentu a ich aplikácia v podniku ako faktor zvyšovania konkurencieschopnosti;
- „Core business“ v poštovom podniku;
- Zákaznícka spokojnosť v bankovom sektore;
- Evalvácia programov regionálneho rozvoja a ich aplikácia vo vybraných regiónoch;
- Akceptácia internetovej reklamy a jej porovnanie vo vybraných krajinách EÚ;
- Zákaznícky pohľad na úspešnú WWW prezentáciu;
- Možnosti využitia technológie rádio frekvenčnej identifikácie v prepravných procesoch poštových operátorov;

7. Rámcový program

- FP7-REGIONS-2007-2 Grant Agreement Number 202855

- ERDC – Emergence of Research Driven Clusters in Central Europe;

Projekty grantových agentúr VEGA, KEGA, AV

- Možnosti ohraničenia a vývojové tendencie koncepcie univerzálnej služby v pošte a telekomunikáciách v procese globalizácie;
- Inovačné stratégie v sektore služieb;
- Poskytovanie verejnej telefónnej služby;
- Výskum vplyvu samohodnotenia organizácie na zdokonaľovaní riadenia poštových operátorov podľa Európskeho modelu riadenia kvality – EFQM;
- Vývoj technológie rádio frekvenčnej identifikácie a jej využitie v logisticko-prepravných procesoch;
- Metódy a techniky strategického manažmentu ako nástroje zvyšovania efektívnosti podniku;
- Aplikácia umelej inteligencie a teórie grafov na Portáli VŠ;
- Zvýšenie atraktívnosti vysokej školy prostredníctvom marketingovej komunikácie vzdelávacej inštitúcie;
- Základy výskumu pre prípravu štruktúry a obsahu predmetu finančné účtovníctvo v neekonomickom odbore poštové služby a technológie;
- Koncepcia a tvorba študijného programu Medzinárodné prepravné a logistické systémy pre I. a II. stupeň vysokoškolského vzdelávania;
- Realizácia národného konferenčného informačného systému ako podporného prvku národných a medzinárodných projektov;
- Aplikácia technológie RFID pre vybrané poštové procesy na podmienky HSS;
- Univerzálna platforma pre inovatívne služby elektronických komunikácií;

APVV projekty

- Regionálne dimenzie poznatkovej ekonomiky;

Iné zahraničné projekty

- PMUni – The international Network for Professional Education and Research in Proces and Project Management;
- CEEPUS REDENE-CII-PL Central European Exchange Program for University Studies Regional Development Network – Regionálna rozvojová sieť;

Štátny program výskumu a vývoja

- Metodika CAF a príprava samohodnotenia – školenia pre MŠ SR, vysoké školy a univerzity (Aplikácia modelu CAF na Žilinskej univerzite v Žiline);
- Analýza požiadaviek na kvalitu univerzálnej poštovej služby v jednotlivých členských krajinách EÚ a návrh legislatívnych a regulačných opatrení – porovnávacia štúdia;
- Analýza segmentácie nákladov na účely výpočtu nákladov na univerzálnu poštovú službu;
- Inovácia počítačového laboratória katedry vysokej školy pre potreby študentov so zdravotným postihom;
- WWW bez prekážok potreby študentov so zdravotným postihom;
- Centrálny register študentov;
- Portál vysokých škôl;
- Elektronizácia prihlasovania na vysoké školy;

Podnikateľská činnosť

- Skúšobný zákazník – celoštátny výskum kvality;
- Meranie doby dopravy metódou End to End.

Súčasťou vedeckovýskumnej činnosti katedry je výchova vedeckých pracovníkov pre vlastnú potrebu, pre potreby rezortu pôšt a telekomunikácií SR, ale aj pre potreby ďalších rezortov v SR i v zahraničí. Doktorandské štúdium aj naďalej považujeme za jeden z

rozhodujúcich ukazovateľov kvalitatívnej úrovne katedry. Predpokladáme viac zapájať doktorandov do riešenia najmä medzinárodných projektov s využitím ich jazykových znalostí, vedeckých a odborných študijných pobytov a do podnikateľskej činnosti organizovanej katedrou.

Úspešnosť katedry v oblasti výskumu a vývoja sa kvantifikuje najmä objemom získaných grantových prostriedkov, počtom grantových projektov, počtom vedeckých publikácií a ich ohlasom. Aj naďalej je hlavným cieľom katedry pokračovať v zapojovaní sa do grantových projektov a motivovať pracovníkov k vedecko-výskumnej činnosti. Každý rok je na katedre organizovaná súťaž Študentskej vedeckej odbornej činnosti, víťazné práce študentov niekoľkokrát postúpili do celoštátneho kola a do súťaže, ktorú vypisuje Literárny fond SR.

Grantová podpora

Príspevok vznikol na základe riešenia výskumných projektov domácich a zahraničných a na základe riešenie projektov, ktoré boli zadávané MDPaT SR, MŠ SR, SP, a.s.

Literatúra

- [1] Zodpovední riešitelia projektov KS.: Priebežné a záverečné správy ku projektom, ktoré boli odovzdané MŠ SR a zadávateľom projektov v stanovenom termíne.